

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Egész évre . . . 6 korona.
Egyes szám ára 4 fillér.

MEHELENN BÉTEGMENT EGYSZER
szombaton és egyes rendkívüli
alkalmakkor.

A VÁROS

SZERKESZTŐSÉG:

Városi közlévtér (városi ház,
földszint 7. sz. léde külsőoldók
a kizáratok.)

KIADÓHIVATAL:

Városi könyvnyomda-vállalat
irodája, léde külsőoldók
az előfizetési díjak és hirdetések.

KÖZIGAZGATÁSI, KÖZMŰVELŐDÉSI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP.

Főszerkesztő: VECSEY IMRE. ♦♦ Felelős szerkesztő: KONCZ ÁKOS.

Kiadófeljados: A VÁROSI KÖNYVNYOMDA-VÁLLALAT.

94/1909. m.sz.

A muzeumi bizottság által módosított példány.

Debreczen sz. kir. város Muzeumának házirendje.

(Javaslat.)

(V. ö. A Muzeum szerv. és igazg. szülő Szabályrendelet 19. §. 2. és 36. §-aival. Minták: a Nemzeti Muzeum szolgálati szabályzata és a sárosmegyei Muzeum házirendje.)

I. A muzeumi gyűjteménytárak közhasználatának részletes szabályzata.*

1. §. A Muzeum összes helyiségei egyelőre hetenként kétszer vannak nyitva; és pedig a nyári hónapokban (május 1. szept. 30.): szombaton d. u. 3-6 óra közt, vasárnap d. e. 9-12 óra közt; a téli hónapokban (okt. 1. április 30.): szombaton d. u. 2-5 óra közt, vasárnap d. e. 9-12 óra közt.

Karácsony, Husvét, Püsköst második napja, Áldozó esztőtörtök és Szent István napja délelőtt-jén 9-12 óra közt a Muzeum szintén nyitva tartandó a nagy közönség előtt.

A Muzeum szervezéséről és igazgatásáról alkotott szabályrendelet 11. §. 7. szakasza által követtelt új- és teljes leltár elkészítésének ideje alatt, amennyiben szükségesnek látszik, a városi tanács, a muzeumi bizottság javaslatára elrendelheti a Muzeumnak huzamosabb ideig való zárva tartását. Oly rendkívüli esetben, amidőn a muzeumi tisztviselők elődázhatatlan hivatalos kiküldetések következtében együtt, illetőleg egy időben vannak távol a városból magok helyettesítéséről nem gondoskodhatnak: egy-egy rendes megnyitás elmaradhat, de e felől lehetőséghez képest a közönség hírlapokban előre tájékoztatandó.

2. §. A rendes látogatási napokon kívül a hivatalos órák ideje alatt d. e. 9-12, d. u. 3-5 közt a muzeumi igazgató vagy a muzeumőrök egyes vagy csoportos látogatóknak megengedhetik az összes gyűjteménytárak megtekintését föl-téve, hogy ezáltal a folyó munkák zavart vagy késedelmet nem szenvednek. Minden ilyen látogatás ideje alatt a Muzeum valamely tisztviselője, sőt tömeges látogatósnál a muzeumi szolga is tartozik mindvégig jelen lenni. (Szerv. szab. 33. §. 2.)

3. §. Iskolák növendékei tanári vezetés alatt, a testületek, társaságok tagjai testületileg a rendes látogatási napokon kívül is megtekinthetik a

Muzeumot, ha az iskola igazgatója vagy tanítója, illetőleg az egyesület, társaságok elnöksége a látogatást a Muzeum igazgatójának vagy helyettesének előlegesen bejelentette. Az ilyen látogatóknál is megtartandók a 2. §. rendelkezései. (Szerv. szab. 33. §. 3.)

4. §. A Muzeum mindenkor díjtalanul tekinthető meg. Muzeumi szolgának és terem felvigyázóknak látogatóktól jutalmat kérni tilos. (Szerv. szab. 33. §. 1.)

5. §. Tizenkét éven alól lévő gyermekek a Muzeumot felőlőt egyén társaságában látogathatják. Kiséret nélkül jövő serdüellen gyermekeket a muzeumi szolga és a teremfelvigyázók a Muzeumba be nem engedhetnek. Tisztátlan külsejű, undorító, beleg, valamint részeg egyéneket sem szabad bebocsátaniok. Ha ilyenek illedelmes figyelmeltetésökre sem távoznak el, erről a jelenlévő muzeumi tisztviselőnek jelentést tesznek.

6. §. A Muzeumot látogatók a botot, ernyőt, csomagokat belépéskor tartoznak a muzeumi szolgának átadni, aki az átvételt számozott jeggyel ismeri el. A lelett tárgyakat ugyanazon számú jegy ellenében adja vissza. Az őrzési díj minden darab után 10 fillér; de ugyanazon látogatótól, ha kettőlél több darab tárgyat (botot, ernyőt, csomagot) tesz is le, 20 fillérmel magasabb díj nem követelhető. Ezen intézkedésre a közönséget a főbejáratnál külön tábla figyelmezteti. Az őrzési díj a muzeumi szolgát illeti ugyan, de ő tartozik a muzeumi igazgató vagy helyettese utasítása szerint megszerezni a fentebb említett számozott jegyeket. A lelett tárgyakért anyagilag felelős.

A ruhatár használatáért a látogatók ugyanolyan díjat fizetnek a muzeumi szolgának. (Szerv. szab. 33. §. 4.)

(A Muzeum ideiglenes helyiségében ruhatár nem lévén, ez utóbbit szabály egyelőre nem érvényesíthető.)

7. §. Aki a Muzeum épületében, felszerelésében, a Muzeum tulajdonát tévő, vagy ott letétbe helyezett bármely tárgyon kárt ejt, a kárt a jelenlévő muzeumi tisztviselő kezébe, nyugta és ellennyugta mellett, azonnal megtéríteni tartozik. Szükség esetében a kártérítés iránt intézkedik. (Szerv. szab. 19. §. 1.)

8. §. A Muzeum összes gyűjteménytáraiban a dohányzás a látogatóknak tiltva van.

9. §. A Muzeum könyvtárának használatát — miután Muzeumunk külön könyvtári helyiséggel

* A tisztviselők egymás közötti viszonyát, főképen a tisztviselőknek a Muzeum gyarapítása, a szerzett muzeumi anyag belajtszromozása, leltározása, az íródi és pénzügyek kezelése körül való kötelességeit, általában a kezelési formákat (nyomtatvány minták stb.) az „ügyviteli szabályzat” állapítja meg.

ez idő szerint nem bír, — esetről-esetre a folyó munkákra való tekintettel, az igazgató engedélyezheti. (Szerv. szab. 33. §. 7.)

10. §. Nyomatvány, kézirat, oklevél, bármely könyvtári anyag akár tudományos buvárlat, akár tanulmányzás vagy olvasás céljából, csakis a muzeumőr hivatalos dolgozó szobájában és a hivatalos órák alatt használható. Bármely olvasó a kikölcsönzött műre vagy művekre vonatkozó *kölcsönző lapot* tartozik sajátkezüleg aláírni, amelyet csak a mű visszaadásakor kap vissza. (Szerv. szab. 35. §.)

A külső használatra kért könyvek, nyomatványok, oklevelek kiadását a Muzeum szervezeti szabályrendeleteinek 35. §-a második és következő kikezdései korlátozzák. Kéziratok és oklevelek csupán tudományos intézetekben való használatra adhatók ki. Hírlapok és folyóiratokat külső használatra kiadni nem szabad.

Ha az ily kölcsönadott mű vagy művek, melyekről a muzeumőr *nyilvántartást* tartozik vezetni, hat hét múlva sem érkeznek vissza, a kölcsönvétel megintést kap; ettől számított négy heti sikertelen várakozás után pedig a művek visszaadása, esetleg a kártérítés iránt bírói uton történik intézkedés.

A kikölcsönzött mű esetleges hiányai vagy sérültsége a kölcsönző lapon feljegyzendők. A kikölcsönzött mű visszaérkezéskor gondosan átvizsgálattik. A kölcsönvétel a művön ejtett kárt készpénzben megtéríteni, a netán elvesztet műért pedig azok teljes értékét, vagy ha a mű már nem kapható, az igazgató és muzeumőr által megállapított kártérítési összeget tartozik lefizetni. Az e címen bebolyt összegek az illető könyvtári hiány vagy kár pótlására fordítandók. Ha pedig a mű már meg nem szereshető, a kártérítési összeget a muzeumi igazgató a házipénztárnál letétbe helyezi. Ha a fél a kártérítés összegének megállapítását sérelmesnek tartja, a muzeumi bizottsághoz felelbezhethet.

11. §. A szekrényekben, tartókban lévő gyűjteménytárgyakat nyitási napokon lerajzolni mindenkinek szabad. Arra, hogy lemásolás, rajzolás vagy fényképezés és tudományos leírás céljából a tárgyak a szekrényekből, akár a raktárból kivételnek, az igazgató esetről-esetre való engedélyre szükséges. Ily esetben a lemásolás, illetőleg leírás csak a muzeumi tisztviselő ellenőrzése mellett és csakis a Muzeum helyiségében végezhető. A ki nem állított anyagot csak szakkutatók tekinthetik meg és tanulmányozhatják az igazgató vagy helyettese engedelmével és jelenletében. (Szerv. szab. 34. §.)

12. §. Régiség- és néprajztári gyűjteménytárgyakat csak kivételes esetekben, kellő biztosíték mellett, az igazgató beleegyezésével s a gyűjteménytárt kezelő Muzeumőr tudtával szabad kívinni a muzeumi épületből és pedig:

a) tudományos felovásásokra;

b) a tárgyak lefényképezése, vagy esetleges hiányaik kijavítása végett;

c) gipsz- és galvanoplastikai másolatok készítése végett; de ez esetben legfeljebb két havi

irdőtartamra (v. ö.: szerv. szab. 35. §. 5-ik kikezdésével);

d) kiállítási célokra; de amikor a Muzeum szerv. szabályzatának 35. §. 7-ik kikezdésében foglalt rendelkezése is megtartandók. Mind négy esetben a tárgyak épsége és biztonsága érdekében ugyanazon 35. §. által rendelt óvintézkedések megtartásáról a muzeumi igazgató gondoskodik.

A kikölcsönzött tárgyak helyére az eltávolítás okát feltüntető táblácska teendő. A kikölcsönzött tárgyakról, épen úgy, mint a könyvtári anyagokról, a muzeum öre nyilvántartást vezet.

13. §. A képző- és iparművészeti gyűjtemény tárgyait a kikölcsönzésére nézve a szerv. szab. 35. §., valamint ezen házirrend 12. §. intézkedései irányadóak.

14. Aki festményt, szoborművet akar másolni, személyazonosságának igazolása mellett köteles nevét, polgári állását, lakását az e célra szolgáló könyvbe beírni s a másolási engedélyért az igazgatóhoz fordulni. Elő művészek műveinek és letéteben lévő művek lemásolására még a szerző, illetőleg a tulajdonos írásbeli engedelmé is szükséges.

A másolás csak a Muzeum helyiségében s a Muzeum tisztviselője, esetleg szolgálója jelenletében végezhető.

A Muzeum festményei után készítenő másolatok az eredetinel vagy kisebb vagy nagyobb méretűek lehetnek csakis. Az eredeti képek átrajzolása (pauszálása) vagy közzéval való mérése szigorúan tilos.

A másoló tartozik másoló szereit rendben tartani, csendesen és illedelmesen viselkedni.

Az elkészült másolat az igazgatónak vagy helyettesének bemutatandó s csakis az ő engedelmével szállítható el.

II. A gyűjteménytárgyak gondozása.

15. §. A kiállított gyűjteménytárgyak, a lehetőséghez képest, az értékesebbek és könnyen elvihető kisebbek föltétlenül, jól zárható szekrényekben, vagy megfelelő módon megerősítve őrzendők. Megerősítéssel a tárgyakat keresztül lyuggatni nem szabad. A szak- és segédkönyvek bekötendők. Könyvkötő a hozzá küldött könyvekről átvételi elismervényt tartozik adni.

A muzeumőrök az általuk kellen gyűjteménytárgyakat a rozsdá- szu- és mely ellen megfelelő szerekl és eljárással lelkiismeretesen védekezni tartoznak. (V. ö. a Muzeum szervezetszabályzata 17. §-ával, mely a hivatalos eskü leteléséről szól.)

A kiállításra nem kerülő anyagot akár sőtét szekrényekben, akár a raktári helyiségben áll, akként kell rendben tartani, hogy tudományos használatra bármikor hozzáférhető legyen. Gyakori felügyeletére a muzeumőröknek gondjuk legyen. (Muz. szerv. szab. 34. §.)

III. Házi leltári tárgyak kezelése.

16. §. A Muzeum összes butorizati és egyéb felszerelési tárgyairól a városi számvevőszéktől nyert ulmulatás szerint *alapiellátarak vezetendők*, amelyek az igazgató ellenőrzése és felelőssége

mellett állítatnak össze. A leltári tárgyak évi gyarapodása, illetőleg apadása e leltárakba pontosan bevezetendő s minden év végével az igazgató és muzeumbörök aláírásával ellátva a városi számvevőségnek bemutatandó.

IV. A laboratorium és fényképezőgép kezelése.

17. §. A laboratorium a rendszeresített állásban lévő muzeumbör felügyelete és kezelése alatt lesz. Mellette az ott végzendő munkáknál a muzeumi szolga segítkezik, a laboratoriumi helyiséggel Muzeumunk ez idő szerint nem rendelkezik. A gyűjteménytárgyak konzerválása tehát ideiglenesen ott és úgy teljesítendő, ahogy a fennálló körülmények megengedik.

18. §. A laboratorium alkotórésze a fényképező készülék és berendezés. Ezeket is ugyanazon muzeumbör kezeli felelősség mellett.

A fényképező gép csak a Muzeum számára szükséges felvételekre használható. A városi tanács vagy igazgató esetről-esere megengedheti, hogy a Muzeumot fenntartó város egyéb intézményei számára — a muzeumi dolgok hátráltatása nélkül — felvételek készíttessenek. A fényképező gépet kezelő muzeumbör ilyen esetben a felvételért és egy-egy másolatért a következő díjat szedheti: 9—12-es lemezen és papíron, kartonra húzás nélkül 36 fillér;

13—18-as lemezen, és papíron, karton nélkül 60 fillér;

18—24-es lemezen és papíron, karton nélkül 120 kor.

Minden további másolat a papír nagysága szerint 12, illetőleg 36 fillér. Ugyanígyen áron adhatók ki másolatok a városi tanács vagy igazgató engedelmével a Muzeum céljaira már előlegesen előállított lemezekről. Kivételt alkotnak Muzeumunkkal csereviszonyban lévő rokon célu intézetek (Muzeumok).

A muzeumbör a külső használatra készült fényképekről *külön könyvet vezet*, mely előtűnteti az azokért befolyt összegeket. E bevételek, melyeket a muzeumbör ére ellennyugtákkal tartozik igazolni, az igazgató utalványozásával fényképező szerek vásárlására fordítandók.

A muzeumbör a Muzeumnak minden értékesebb új szerzeményét lefényképezi. Ugy ezen mint gyűjtő utaknál és más alkalmakkor készült *fénykép felvételekről külön jegyzék* vezetendő. A negatív lemezek 1—1 másolattal gondosan megőrizendők. Ezek a könyvtári gyűjtemény leltári anyagát alkotják.

A muzeumi épület és tartozékainak rendben tartása.

19. §. A muzeumi épület fenntartására ugyan a mérnöki hivatal ügyel fel (Muz. szerv. szab. 12. §-a), mindazonáltal a muzeumbör és muzeumi szolga tartozik a muzeumi épületben észrevett minden romlást a muzeumi bizottság elnökének azonnal bejelenteni.

A Muzeum kapujának, kapualól nyíló főajtójának és a padlásajtónak kulcsa a muzeumi szolgánál — mint egyuttal házmesternél áll. A kaput

nyáron 6, télen 7 óraker nyithatja ki; este nyáron 8, télen 6 óraker be kell zárnia.

Az udvar és a muzeumi épület utcai gyalogjárójának tisztántartása, amíg a helyvárosi rendőr kapitányság ugyanazon épületben székel, egyelőn megosztva a muzeumi szolga és az ugyanott lakó rendőrségi alkalmazott kötelessége. Azontul egészen a muzeumi szolgáé.

20. §. A muzeumi szolga a Muzeum helyiségeit, termeket, dolgozó-szobát, laboratoriumot (fényképező sötét kamrat) és raktárt tisztántartani, kellőképen szellőztetni, ajtókat, ablakokat szabályszerűen és gondosan bezárni tartozik. A kapu alól vezető főajtót vas redőnyre csakis a hivatalos órák s a napi tisztogatás ideje alatt huzható fel. Az udvar és a Csokonai-kör ereketlyetára felől lévő ajtók, a Muzeum rendes nyitvatartásának idején kívül, állandóan biztonsági zár alatt legyenek, valamint a főajtó is a hivatalos órákon kívül.

A gyűjteménytárak csakis a muzeumi tisztviselő jelenlétében nyithatók meg a közönség előtt. A látogatók ellátózása után kiváló gonddal kell kutatni minden termet és szobát, hogy ott valaki nem rejtőzött-e el, vagy a közönség látogatása idején nem történt-e kár?

21. §. A muzeumi szolga a gyűjteménytárak helyiségeit minden látogatási nap után kisöpiri és kiszellőzteti. Az ablakokat legalább négy hetenként megtisztítja s a szükséghez képes a parketteta Muzeum költségére felfogadandó segítséggel felsuroltatja. Különös gondjának kell lenni a gyűjteménytárgyakra, melyeket időnként megporol; a kiállítási szekrények és tartók üveg lapjait állandóan tisztán tartja. Évenként legalább egyszer a szekrények belsejét is kitisztogatja. A Muzeumbör csak saját felelőssége mellett bizhat reá szekrénykulcsot s ezt a muzeumbör külön engedélye nélkül használhatja tilos.

Téli hónapokban a dolgozó szobát s nyitási napokon a termeket rendszeren fűti. Ezért a fűskamara kulcsa ő nála áll. (A közművelődési ház felépítése után a fűtésre nézve külön szabályzat lép életbe).

22. §. A tárgyak konzerválásánál, moly- és szu ellen való megóvásánál, valamint fényképezések-nél a muzeumbör utasításait pontosan követi.

23. §. A muzeumi szolga a muzeumi bizottság elnökének, az igazgatónak és muzeumi tisztviselőknél, általában véve engedelmességgel, a muzeumi bizottság tagjai s a főbb városi tisztviselők iránt, akiket ismernie kell, tiszteletteljes viselkedéssel tartozik. Szükséges, hogy a Muzeum érdekét ő is szívén viselje és buzgó szeretettel, lelkiismeretesen munkálja. A közönség irányában előzékeny, tolakodástól tartózkodó s még akkor is illedelmes legyen, ha valamely látogatót rendre kell utasítania. A látogatóktól a 6. §-ban megállapított érzési díjakon felül semmi más jutalmat nem szabad követelnie.

Hivatalos órák alatt a Muzeum udvarát nem szabad elhagynia, kivéve, ha felsőbbrege hivatalos járatban küldi valahová. Minden elmenettel megjelent a muzeumbörnél. A reá bizott hivatal-

los munkát hivatalos időn kívül is tartozik elvégezni.

Nyitási napokon és mindenemű hivatalos járat alkalmával szabályszerű egyenruhát visel.

A muzeumi épületben lakó szolga felelős azért, hogy családja tagjai és hozzátartozói a kellő tisztaságot megtartsák s az intézetnek semmi alkalmatlanságot vagy kárt ne okozzanak.

24. §. Nyitási napokon intenzívebb felügyelet céljából teremfelügyelők alkalmaztatnak, akik a muzeumdörök közvetlen felügyelete és rendelkezése alatt állanak. (V. ö. Muz. szerv. szab. 16. és 22. §§.)

A teremőrök a muzeumdör által kijelölt helyeken a nyitási óra előtt egy negyed órával tartoznak megjelenni. Ez idő alatt megtekintik a szekrényeket, vajjon zárva vannak-é? Felügyelnek hogy a látogatók a tárgyakhoz ne nyuljanak; a szekrényeket meg ne rongálják s hogy a termekben a kellő rend és esend fentartassék. Ha e tekintetben valami visszaélést tapasztalnak, az illetőt komolyan, de udvariasan megintik. Sikertelenség esetében erről és a netalán okozott kárról a muzeumdörnek azonnal jelentést tesznek. A közönséggel szemben ugyanolyan tisztességes magaviselettel tartoznak, amint ezt a 23. §. a szolgára nézve előírja. Jutalmat a terem felügyelők sem követelhetnek a látogatóktól. A teremfelügyelő kötelességét csakis józan állapotban teljesítheti.

Ha teremőrökül nem egyenruhás 48-as honvédek alkalmaztatnak, hanem más megbízható egyének avagy tanulók, ezek a mutatósi napokon ismertető jelül a város színeit mutat karszalagot viselnek.

A házirend megfelelő módon közlendő mindazokkal, akikre megtartása kötelező. A látogatókat illető részei a Muzéumban kifüggesztendők.

Debreczen, 1909 ápr. 30.

Tárgyalta és elfogadta a muzeumi bizottság 1909 máj. 8-dikán tartott ülésében.

Zoltai Lajos,

muzeumdör, a muz. bizottság jegyzője.

Hirek.

— Jelölés. Lösch István anyakönyvezetőhelyettes lemondván állásáról, a közigazgatási bizottság ezen helyre elsőnek *Muraközy* Aladárt, második helyen *Oláh Gyulát* jelölte.

— Uj tanyai iskolák. A kir. tanfelügyelő értesítette a várost, hogy a közoktatásügyi miniszter hét uj tanyai iskola felállítását tervezi, mivel a tanyákon igen sok tanköteles van.

— Felirat. A közigazgatási bizottság elhatározta, hogy a csendőrszolgálat Nagyváradra történt áthelyezése ügyében, mely városunkra tetemes kárral jár, — felír a belügyminiszterhez.

— Népmozgalmi adat. A főorvos jelentése szerint a város területén az elmúlt évben 253 gyermek született és 208 ember halt el. Házasságra 65 pár lépett.

— Közigazgatási bejárás. A fancieskai vasutat a város meghosszabbítja a Veker pusztáig. Az uj vo-

nalrészt közigazgatási bejárását a kereskedelmi miniszter július 23-ikára tüzte ki, mely alkalommal a bejárásról *Olgyay Kálmán* dr. miniszteri titkár fog részt venni.

Szerkesztői üzenetek.

— **Sz. G. Helyben.** A cikkelyt bántó hangja miatt nem közöljük

— **Kivánsói.** A városi nyomdában mindkét kötet kapható, a harmadik összel jelenik meg egy vastkos kötetben.

— **G. Z. Ungvár.** Leveletet megkaptam és a választ a jövő héten megküldöm.

— **M. Hódmezővásárhely.** A munkát köszönettel postára tettem.

A nagyerdei hidegvizgyógyintézet

folyó évi április havában megnyílt.

Intézeti és fürdő-orvos **Dr. Szász Adolf.** (lakik Piac-utca 59. sz.)

A vizgyógyintézet látogatói a vizgyógyintézet orvosa, vagy más orvos rendelménye alapján vehetik az intézetet igénybe s a rendelvény a fürdőszolgának átadandó.

A vizgyógyintézet délelőtt 5—1/2-ig, délután 1/2-től 1/2-ig férfiak, délelőtt 1/2-ig és délután 1—1/2-ig nők által használható. Ugyanott reggel 5 óratól este 7-ig kádfürdő, hétfőn, szerdán és pénteken nők, egyébb napokon férfiak által használható gőzfürdő áll rendelkezésre.

A fürdő felügyelőség.

MEGJELENT
<p>„Ös Debreczen“</p>
<p>Elheszélések Debreczen múltjából.</p> <p>Irtá: KONCZ ÁROS.</p>
<p>Ára díszes kiállításban 3 korona.</p> <p>Kapható a szerzőnél (Városház, földszint 7. számú szoba vagy lapunk kiadó-hivatalában, a v. o. rosi nyomdavállalatnál. o o</p>

!! MEGJELENT !!

□ A VÁROSI TANÁCS KIADÁSÁBAN □

DEBRECZEN SZAB. KIR. VÁROS ÉRVÉNYBEN LÉVŐ SZABÁLYRENDELETEINEK GYŰJTEMÉNYE.

Az 564 oldal terjedelmű vastkos kötet ára

2 KORONA.

Kapható a városi könyvnyomda-vállalat iró-dájában. **Kossuth-utca, városház-épület.**